



# 15<sup>th</sup> International Eastern Mediterranean Family Medicine Congress

May 26 - 29, 2016 Hilton Hotel - Adana, Turkey

**"From Violent Society to Loving Society"**

**Family Physician as  
the Society Designer**



#### Scientific Secretariat

Ersin AKPINAR, MD.  
akpinar@cu.edu.tr

Mustafa ÇELİK, MD.  
drmcelik@gmail.com

#### Organization Secretariat

KumGroup Congress & Organization  
daahk@kumgroup.net  
www.kumgroup.net

[www.daahk.org](http://www.daahk.org)

## COMMITTEES

### Honorary President

Nafiz BOZDEMİR

### President

Esra SAATÇI

### Scientific Secretariat

Ersin AKPINAR

Mustafa ÇELİK

### Organizing Committee

Aydan Ünsal AKSÖYEK

Zaim JATIC

Oraib AL-SMADI

Selim KADIOĞLU

Süheyl ASMA (TAHUD)

M. Tamer KARAARSLAN (ADANAHEDE)

Murtaza BAYKAN (ADANAHEDE)

Ali KESER (HAHEDE)

Yusuf BAŞAK (OSAHED)

Kamile MARAKOĞLU

Reşat DABAK

Selçuk MISTIK

Nezih DAĞDEVİREN

Gürhan POÇAN

Cengiz DAĞLARAŞTI

Gürbüz ŞEN (MAHDER)

Serpil DEMİRAĞ

Mohammed TARAWNEH

Gökmen ERENDOR (KİLAHEDE)

Lütfi TİYEKLİ (KAHEDE)

Hacı Yusuf ERYAZGAN (ŞUAHEDE)

Gültekin Serdar TOLAY (GAHEDE)

Mete K. GÜLMEN

Mehmet UNGAN

### Scientific Committee

Erol AKTUNÇ

Ekrem ORBAY

Zekeriya AKTÜRK

Kurtuluş ÖNGEL

Necmi ARSLAN

Kürşat ÖZŞAHİN

Hamza ASLANHAN

Serdar ÖZTORA

Hüseyin CAN

Mehmet SARGIN

Sevsen CEBECİ

Engin Burak SELÇUK

Tahsin CELEPKOLU

Erol SEZER

Gülşen CEYHUN PEKER

Önder SEZER

Fatma GÖKŞİN CİHAN

Mustafa Haki SUCAKLI

Dursun ÇADIRCI

İsmet TAMER

Hülya ÇAKMUR

Mehmet Halis TANRIVERDİ

Ayşe ÇAYLAN

Mohammed TARAWNEH

Reşat DABAK

Selda TEKİNER

Güzel DİŞCİGİL

Kenan TOPAL

Özgür ENGİNYURT

Dilek TOPRAK

Gamze ERTEN BUCAKTEPE

Nurver TURFANER SİPAHİOĞLU

Ghassan HAMADEH

Mehmet UĞURLU

Selim KADIOĞLU

Mehmet UNGAN

Yaşar KOŞAR

İlhami ÜNLÜOĞLU

İoanna KUÇURADI

Duarte Nuno VIEIRA

Ertan MERT

Erhan YENGİL

Job METSEMAKERS

Ahmet YILMAZ

### PP 105 - SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ETİK DUYARLILIKLARI

Nazan KILIÇ AKÇA, Nuray ŞİMŞEK, Dilek EFE, Sibel KİPER, Duygu AKÇA

\* Yrd. Doç. Dr., Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

\*\* Yrd. Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

\*\*\* Arş Gör., Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

\*\*\*\* Yrd. Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu

\*\*\*\*\* Öğr. Gör. Kafkas Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

**Amaç:** Bir başkasının bakım sorumluluğunun üstlenilmesi ve verilen bakımın kişi üzerindeki etkisi hemşirelik mesleğine ahlaki sorumluluklar yükler. Meslek hayatına geçiş yapmak üzere olan hemşirelik son sınıf öğrencilerinin etik problemleri tanımaları ve çözüm sürecinde doğru kararları alabilmeleri için etik duyarlılıklarının gelişmiş olması gerekir. Bu çalışma, hemşirelik son sınıf öğrencilerinin etik etik duyarlılıklarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

**Yöntem:** Çalışmanın örneklemini, müfredatları benzer olan dört sağlık yüksekokulunun son sınıf öğrencilerinden (n=259), çalışmanın yapıldığı dönemde okulda olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 216 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Veriler, tanımlayıcı bilgi formu ve Kim Lutzen tarafından geliştirilen, Türkçe geçerlik güvenilirliği Tosun(2003) tarafından yapılan "Moral Sensitivity Questionnaire-MSQ (Ahlaki Duyarlık Anketi-ADA)" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Student t testi ve One-way Anova kullanılmıştır.

**Bulgular:** Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 22.8±1.4 olup, %63.6'sının kız olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin etik duyarlılık puan ortalamaları 90.1±22.2'dir. Öğrenci hemşirelerin etik duyarlılıklarının orta düzeyde olduğu, yaş, kardeş sayısı, başarı durumu, sosyal ve bilimsel etkinliklere katılma, mesleği isteyerek tercih etme ve mesleğini severek yapmanın etik duyarlılıklarını artırdığı saptanmıştır.

**Sonuç:** Öğrenci hemşirelerin etik duyarlılıklarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin etik duyarlılığının artırılması için mezuniyet öncesinde sosyal ve bilimsel aktivitelere katılmaları arttırılabilir ve müfredat programları bu yönde düzenlenebilir.

**Anahtar kelimeler:** Etik, Etik duyarlılık, Hemşirelik öğrencileri, Hemşirelik eğitimi

### PP 106 - ERKEKLERDE BENIGN PROSTAT HİPERPLAZISI RİSK SKORUNUN (IPSS) VE SEMPTOMLARA BAĞLI YAŞAM KALİTESİNİN BELİRLENMESİ

Kamuran ÖZDİL, Ayşegül ÖZCAN, Şenay ŞERMET KAYA

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu/Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Nevşehir

**Giriş/Amaç:** Benign prostat hiperplazisi (BPH) erkeklerde sık görülen ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen önemli bir sağlık sorunudur. Erkeklerin büyük kısmı miksiyon şikayetlerini dikkate almamakta, ertelemekte ve bu durum bireyin yaşam kalitesinin giderek bozmaktadır. Bu nedenle, BPH'ne yönelik erken tanı, sevk ve bilgilendirme amacıyla erkeklerde miksiyon semptomlarının sıklığının, şiddetinin ve buna bağlı yaşam kalitesi belirlenerek, koruyucu önlemler alınmalıdır. Bu çalışma erkeklerde, prostat semptomlarının sıklığını, şiddetini ve bireylerin semptomlara bağlı yaşam kalitesini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

**Yöntem:** Tanımlayıcı tipteki araştırma 2016 yılı Mart ayında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, Nevşehir ili Avanos ilçesinde bulunan toplam beş kahvehanede, halk sağlığı hemşireliği dersi uygulama günlerinde ulaşılan, araştırmaya katılmayı kabul eden 40 yaş ve

üzeri erkekler oluşturmuştur (N=234). Örneklem seçimine gidilmemiştir. Veriler, Tanıtıcı bilgi formu, Uluslararası Prostat Semptom Skoru (IPSS), BPH Yaşam Kalitesi Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde dağılımları ve Pearson's korelasyon karşılaştırılması kullanılmıştır. Katılımcılardan bireysel izin alınmıştır.

**Bulgular:** Katılımcıların %37.2'si 60-69, % 21.8'i 50-59 ve % 20.5'i 70-79 yaş grubundadır. Eğitim düzeyine bakıldığında erkeklerin % 29.5'i ilköğretim, % 48.3'ü lise ve üzeri eğitim düzeyine sahiptir. Katılımcıların % 29.5' inde IPSS değeri 8-19 (orta derece), %10.7'sinde IPSS değeri 20-35'dir (ileri derece). 40-49 yaş grubundaki erkeklerin %24.2'si, 60-69 yaş grubundaki erkeklerin %40.2'si, 70 ve üzeri yaşta erkeklerin %68.2'si orta ve ileri derecede prostat semptomları yaşamaktadır. Yaşam kalitesi skoru 4 ve üzeri olan erkeklerin oranı % 68.3'tür. IPSS ile yaşam kalitesi skoru arasında ise bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Pearson's r =0.789, p=0,01). Ayrıca idrar yapmaya ilişkin problemi olduğunu ifade eden katılımcıların % 85.4'ünün bir sağlık merkezine başvurduğu belirlenmiştir. Skor değerlendirmesi sonucunda bireylere konu ile ilgili sağlık eğitimi verilmiş, sevk edilmiştir.

**Sonuç:** Erkeklerde benign prostat semptomları görülme sıklığının fazla olduğu ve yaşla birlikte arttığı, ayrıca bu artışla birlikte yaşam kalitesinin de olumsuz etkilendiği sonucuna varılmıştır. Bu kapsamda halk sağlığı hemşirelerinin toplumda prostat kanserinde erken tanı çalışmaları, sevk, sağlık eğitimleri yapması önerilmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Erkeklerde miksiyon semptomları, Uluslararası Prostat Semptom Skor İndeksi, Bening Prostat Hiperplazisi

### **PP 107 - AVANOS'TA YAŞAYAN YAŞLILARIN SAĞLIK BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN EV ZİYARETLERİ YOLUYLA BELİRLENMESİ**

Ayşegül ÖZCAN, Şenay ŞERMET KAYA, Kamuran ÖZDİL, Gülhan KÜÇÜK, Fatma SEZER, Gamze G. KILIÇLI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu/Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Nevşehir

**Giriş Ve Amaç:** Dünya'da ve ülkemizde yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte, yaşlıların sağlık bakım gereksinimleri de artmaktadır. Hemşireliğin temel amacı, sağlık bakım gereksinimlerini karşılamada her yaş grubundaki bireye profesyonel bakım sağlamaktır. Hemşirenin yaşlının sağlık sorunlarını tespit ederek, öncelikli olanlara kısa sürede uygun hemşirelik bakımını planlayabilmesi için, ilk olarak bakım gereksinimlerini belirlemesi gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışma Avanos'ta yaşayan yaşlıların sağlık bakım gereksinimlerini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

**Gereç Ve Yöntem:** Tanımlayıcı tipte olan araştırmanın evrenini, Nevşehir'in Avanos ilçesinde merkeze bağlı mahallelerde yaşayan ve Halk Sağlığı Hemşireliği Dersi Uygulaması kapsamında, bir yıl boyunca düzenli olarak ziyaret edilen 60 yaş ve üstü bireyler oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması planlanmıştır (N=114). Yaşlıların sağlık bakım gereksinimlerinin belirlenmesinde; Tanıtıcı Bilgi Formu, Katz Günlük Yaşam Aktiviteleri (GYA) İndeksi, Enstrümantal Günlük Yaşam Aktiviteleri (EGYA) İndeksi, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi, Tinetti Düşmenin Etkisi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Katılımcılardan bireysel izin alınmıştır.

**Bulgular:** Araştırmadaki yaşlıların % 72.7'si kadın, % 37.7'si 60-65 yaş, % 33.3'ü 66-71 yaş grubundadır. Yaşlıların % 23.7'si telefon kullanma, ulaşım araçlarına binme, alışveriş yapma, yemek hazırlama, ev işi yapma, çamaşır yıkama, ilaçlarını kullanma, para idaresi gibi günlük yaşam aktivitelerini yapmada "yarı bağımlı", % 75.4'ü "bağımsızdır". Bunun yanında banyo, giyinme, tuvalet, hareket, kontinans, beslenme gibi günlük yaşam aktivitelerini sürdürmede